

Döbrentei Kornél

A jövő nomád szökevénye

Meghalt Csoóri Sándor

Még mindig előttem talányos mosolyod,
amivel jelezted, a Gogol köpönyegét nem rágták ki még a molyok,
máig hallom jóízű, harsány nevetésed,
Veled együtt kikacaghattam, hogy félek,
pillantásod kutató huncutsággal volt rokon,
olykor viszontláthatom felvidámodott magyarokon.

Ha Valaki szívünkhöz közeli, az élet körhintájából kilép,
balhitünk, hogy: távoztakor garázdán minden gyökeret földlabdástól kitép,
mert helyén pusztá korom-csipkés, krátterszegélyű hiány van,
az űrt sósav-könnyekkel csurig tölti a fájdalom,

TUDOM ÉS TAGADOM,

nem önsiratás lappang a síralomban,
nem önmagunkat temetjük, hanem a nálunknál jobbat,
gyarlóságai mellett is az Istenhez közel-valóbbat.

Bizonyosságosan senki nem sejtheti ki kerül közelebb,
egy lepszűtött hajléktalan is kiválasztott lehet.

Tétlen dühtől feszül az ujjak-gubancolta ököl,
a MIÉRTEK szenttelen kapuján válaszáért dörömböl,
az ilyen kapu tágasságot mímel,
boltozatja visszhangtalanságba ível,
sarkig rúgva a fellegajtó, meg mégsem nyitattik,
nem vesz rajta erőt se furfang, se hit:
zörgethetünk reggeltől estelig,
napok rózsafüzérét pergetve, éltünk lassúdan letelik.

Homlokod mögött a tartomány tiszta, akár a lesóprótt padlás,
noha érkeztél, mint naivan hatalmas álmodó paraszt:
lelepleződött a mocsok, hogy végre az ocsmányulásra láss,
földi, esetlen pegazus szárnyaid kavarta örvényből lesuhog a nemzeti malaszt,
a magyar idő lovaggá ütött, kétségek kölykét, reménykedés öregapját,
csízmádba nem rekedt hét mérföld, de benne látták s rothadni hagyták!
Reménylették, az anyaföld lehúzó mocsarában itt ragadsz.
Miféle bolygón kívüli vonzás ment, hogy magához ránt?
Sorsod Dózsa-korona vagy apollaineri fejpánt,
nálunk nincs vagy-vagy, a kettő mindig együtt áll:
földísztve mívesen, készen az oltár,
Álmos vezér fölhasított mellkasa még zihál,
véreid közül is beléd haraptak csókkal és törrel sokan,
küldetésed póri kellékeiből, agyadból, szellemedből szívedből,
májadból ránk mi száll?

Ó, mily százalmas a falkányi, sunyin előcsörtető, bérgyilkos vadkan:
agyarukon alvadt napnyugta virraszt ravatalunknál.
Belátva, legyőzve esendő ember voltod,
a húsdotat felélő örökmécset Te ki nem oltod,
szerették volna, ha igen: szocialista-realista szándék.
Keresztényi türelmes haraggal ennek a csürhének mit kívánnék?

Születéseid ünnepéről olykor valltam verseket,
alábukó és felívelő Főnix-madár röpteket,
mikor megérted a hatvanat, hetvenet, nyolcvanot,
vádlóan keserűeket és hódolattal telteket,
mindkettő igaz: voltál Nap-magvú horizont, s téveteg.
Hála Istennek, menetrendszerűen késett a József Attila-i vonat,
tudtat az önhalálok nem váltják meg az életet,
akkor hogyan értetted meg az ötvenhat előtti-utáni kivégzetteket?

Amúgy is az elmúlás mit kezdhet Veled,
a múlt-jelen gettójából dezertáltál, mert a „jövő szökevénye” vagy,
kijátszhatod a halált,
mely rögeszmésen rád talált,
nem bírt rá, hogy az összes evilágit odahagyd,
ámította magát, minden kincset neki adtál,
a gigantikus léttusában végleg kifáradtál.
Nincsen végleg, köreid más dimenziókban futod,
ha itt nem vagy, ott igen, e nap első születésnapod,

erre a napra szól e versezet, rendhagyó,
hallhatatlanságod első égbehágó napja van,
megint megszületté, nem fölsírva, de vészjósló hangtalan,
nem porhüvelyben fuldoklók ügyelik, hanem a Fentvaló.
Sugallatos némaságod úgy fogant érvényesen újjá,
hogy főntről teli torokból a négy égtáj felé kiáltja szét: hajrá!

És sose mondtad a megbicsaklottan romlott magyarság-pusztítókra,
még kegyelmes hangulatban sem: béke poraikra.

Eszemet dúlja ezen a szent napon,
miként ette a Tiedet is, rágta szilaj szívedet, s csonkolta Trianon,
besenyő tekinteted túlhatolt értelmén s innen az ösztönön,
Napba öltöztetett víziókon, fekete glóriásan, termékenyen elidőzzön,
maradtál Egész, midőn leállt a test-motor, az utolsót rángó,
akkor is mellkasodon néptánc dobogott, a bordakosár behorpadt,
egyszerre voltál magyar, székely, föl- és délvidéki vagy kitagadott csángó,
kárpátaljai és mindezért lett jussod alja hely: szégyenpad.

VALÓBAN HAZÁD EZZÉ LETT, EZ MARADT?

Ezek most már magos égboltként bámulhatják talpad,
nyomodban nem jámbor bárányfelhő ballag, de sisteregve villám sarjad,
hasadjon meg az ég, és ha nem járja át megvilágítón az élőket,
akkor nincsen más út, jobb híján lázítsad fel a temetőket!

